

Foto: Robo HUBAČ

Najviac bolí zadok

Chcete byť in ako Angelina Jolieová či David Beckham? Tetovačku si dajte spraviť v profesionálnom štúdiu, vyhnete sa hepatitíde i HIV. Ste na dovolenke a uvažujete o tetovaní henou? Ak si nechcete priniesť domov suveníry v podobe nepríjemnej alergie, zabudnite na to

Tetovacie štúdiá u nás navštevujú ľudia do tridsaťpäť, štyridsať rokov. Ak sa chce dať tetovať tínedžer, musí mať písomný súhlas rodičov. Michal, ktorého sme fotili pri tetovaní nápisu a kríža, pracuje v gastronomických službách v cudzine. Nadšene tvrdí, že tetovačky sú všade v móde a nikomu neprekážajú: „Zamestnávateľovi je jedno, či som potetovaný, alebo nie. V práci nosím košelu a oblek, ak obrázky zakryjem, je to v pohode. Videl som päťdesiatročné ženy

s bláznivými žlto-červeno-modrozelenými pruhmi vytetovanými po celom tele a nikto sa nad tým nepozastavil.“ Tetovač Maťo z bratislavského štúdia naopak nevie zakryť sklamanie: „Vo svete sa dávajú tetovať mnohí prominenti, u nás je ich málo. Asi najznámejšou potetovanou celebritou je Pyco, češť zachraňujú ľudia ako Rytmus a hip-hopová scéna.“ Napriek všeobecnému konzervativizmu našincov tetovači nemajú núdzu o prácu. Počas rozhovoru s Maťom

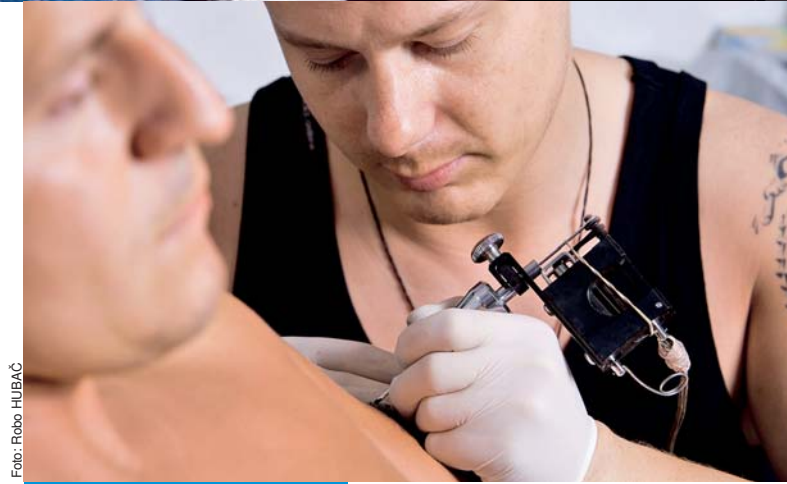

Foto: Robo HUBAČ

Skúsený tetovač Maťo odporúča vyhýbať sa amatérom a ísť len do profesionálneho štúdia, ktoré dodržiava hygienické opatrenia. „Na tetovanie používame nadstavce, ktoré sú jednorazové alebo sa sterilizujú, dezinfekčné roztoky, jednorazové rukavice a tetovacie ihly v sterilných obaloch. Kupujeme ich od autorizovaných predajcov a po použití odnášame do spaľovne. Dostaneme potvrdenie, s ktorým sa preukážeme hygienikovi.“

vypínam diktafón častejšie ako pri interview so známou osobnosťou: Telefón s objednávkami od skalných zákazníkov či nováčikov mu zvoní nonstop.

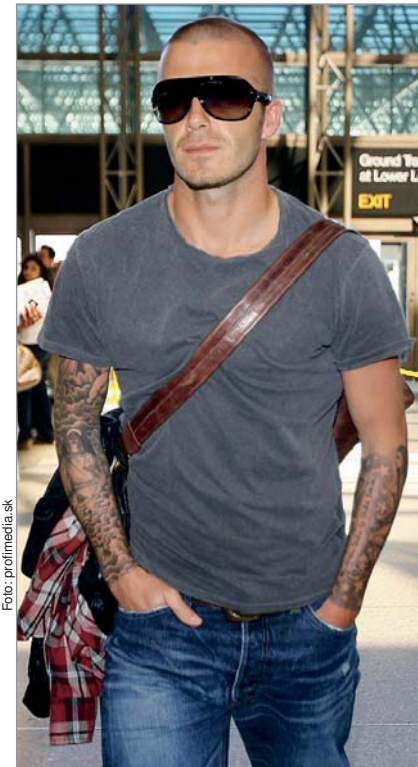

Foto: profimedia.sk

KRÍŽE A RAMENÁ

Tetovacia mánia na Slovensku vypukla v deväťdesiatych rokoch. „Vtedy to bol módný boom, dnes ide skôr o životný štýl a vyjadrenie svetonázoru,“ myslí si Maťo.

„Každý štýl si vyžaduje iný druh tetovania. U dievčat a žien teraz letia jemné ornamente a kvety, sexi sú najmä tie na krížoch, podbruší, členkoch a v intímnych partiách. Muži začínajú s tetovačkami na ramene, kde je ich najviac vidieť, neskôr prechádzajú na lopatky, stehná, lýtka, hrud' a chrbát,“ vyratúva tetovač, ktorý v brandži pôsobí vyše desať rokov. V trende sú čínske a náboženské motívy, farebné kresby a démonika.

„Nestačí, aby ste vedeli bezchybne odkopírovať vzor z katalógu. Musíte mať kresliarsky talent i fantáziu. Najlepší tetovač je ten, ktorý má vlastný rukopis a zákazníci ho vyhľadávajú pre originálne motívy.“

VIERKA, UŽ ŤA NEMILUJEM!

Rozhodli ste sa, ale neviete, ako na to? V štúdiu si vyberiete motív z katalógu alebo prídete s vlastným nápadom. Takým zákazníkom sa zasvätení potešia väčšmi. Tetovač návrh prekreslí na papier, ktorý z druhej strany funguje ako kopírak. Priloží ho na vyholenú a vydezinfikovanú kožu a vytvorí odtlačok, podľa ktorého jednorazovou ihlou vytetuje kontúry obrazca. „Miesto, na ktoré budem tetovať, musí byť oholené. Predstavte si kondora s mohutnými krídlami na chlpatej hrudi. Asi by to nebolo ono,“ zasmee sa Maťo. Tetovačku priebežne dezinfikuje a na záver ju zabalí do špeciálnej fólie, aby sa čerstvý motív lepšie hojil a na slnku nevybledol. V priebehu dvoch-troch týždňov

Foto: Ján ZEIMAR

postupne vyplňa tieň a plochy vzoru. „Tako robím väčšie kresby, malé ornamente či nápisy spravím aj počas jedného sedenia. Zákazník o pár dní príde na korekciu. Skontrolujem, či je motív v poriadku, ak treba, opravím ho alebo doplním,“ vysvetľuje Maťo.

Veľa ľudí prichádza s požiadavkou prekryť staršie motívy, s ktorými už nie sú spokojní. V takom prípade tetovač vyblednuté tetovanie odfoťí, pripraví si novú kresbu, ktorá je schopná starý vzor prekryť, a až potom tetuje alebo retušuje. Netešte sa však predčasne, dá sa to len pri malých motívoch a nápisocho. Rada nášho fotografa Roba: „Môžete to skúsiť ako chlapík, ktorý mal na ramene vytetované „Milujem Ťa, Vierka.“ Nápis bol prečiarknutý a pod ním stálo: „Toto už neplatí!“

LEN U PROFESIONÁLOV

Zodpovedný tetovač vám vysvetlí, s akými zdravotnými rizikami sa môžete stretnúť, a dá vám podpísať reverz o poučení.

Martin Pyco Rausch nepovažuje tetovanie za módný výstrelok, vie, že je to rozhodnutie na celý život.

Fanúšikovia tetovania sú presvedčení, že ide o umenie, lekári naopak tvrdia, že pre kožu je to obrovská trauma. „Trpí z viacerých príčin,“ vysvetľuje MUDr. Iveta Hasová z dermatologického centra Mediskin v Bratislave. „Hrozia vám bakteriálne, vírusové, plesňové infekcie, tetanus, pri nesterilnom postupe aj hepatitída i HIV. K obrázku môžete ako bonus nadobudnúť alergickú i dráždivú kontaktnú dermatitídu. Niekedy nemilo prekvapia aj samotné tetovacie farby: Pri styku so slnečným žiarením môžu vyvolávať fotoalergické reakcie.“ Svrbenie, opuchy či pluzgiere však nie sú všetko. Potetovaná koža môže nepríjemne zhrubnúť a môžu sa na nej vytvoriť keloidné jazvy, ktoré sa nedajú odstrániť, len zjemniť. Najfatálnejšie sú zhubné zmeny kože. ▶

Foto: profimedia.sk

Manželia Beckhamovci vždy vedia, čo je in. Zatiaľ čo David uprednostňuje „chlapské“ motívy, Victoria si dala skrášliť len zápästie a krk.

Angelina Jolieová sa jemným tetovačkám nebráni. Pôvodnú, s menom exmanžela, si dala odstrániť. Ostala po nej síce jazvička, no Brad Pitt je určite spokojný.

Foto: profimedia.sk

Pamela Andersonová, na obrázku so synom, bola jednou z prvých celebrit, ktorá prepadla tetovaniu.

Hovoríme o prírodnej hene, ktorá má zeleno- až tmavohnedú farbu. Ak je tmavšia, ide o prifarbovanú henu, ktorú používajú najmä pouliční umelci v letných dovolenkových centrách. Na „black hena tattoo“ si dajte pozor. Táto zmes vo forme pasty vznikne pridávaním chemických látok do prírodnej heny. Najrozšírenejšou je parafenyléndiamín, ktorý vyvoláva kontaktnú dermatitídu i skrížené alergické reakcie,“ upozorňuje doktorka Hasová. „Môžete sa stať precitlivenými na látky, ktoré vám doteraz vôbec neškodili. Dostanete napríklad alergiu na výrobky z gumeného oblečenia, farby na vlasy, krémy s UV filtrom či niektoré lieky.“

Príznaky ako pálenie, začervenanie, pigmentové škvrny či pluzgiere sa prejavujú okamžite alebo o tri až dvanásť dní. Niektorí nešťastníci s alergickou reakciou dokonca skončia v nemocnici, iných celý zvyšok života trápi kontaktná dermatitída.

U nás je tetovanie čiernou henou zakázané, no nikto to nekontroluje. „Je oň stále záujem,“ pripúšťa tetovač Maťo. Ak vás upozornenia lekárov neodradia, informujte sa aspoň, aké má ponúkaný výrobok zloženie a odkiaľ pochádza. Tomu z Poľska a Maroka sa obľúkom vyhnite.

BOLÍ TO?

Náš model Michal tvrdí: „Necítim pri tom klasickú bolesť, skôr bodanie a štipanie, ale len prvých dvadsať minút. Je to skoro ako droga. Začnete s nenápadným motívom a postupne si dávate tetovať rozsiahlejšie a náročnejšie kresby.“ Na ihlu najcitlivejšie reagujú miesta pri kosti, napríklad členok, a partie s jemnou kožou na vnútornej strane ramien, stehien a na prstoch. Tetovači sa zhodujú, že najfajnovší je zadok. Krém s anestetikom na znečulivenej vraj veľmi nepoužívajú.

Najvýhodnejšie je tetovať sa v chladných mesiacoch, no nič vám nebráni skrásliť si telo obrázkom aj v lete. „Ak chcete, aby vám motív dlho vydržal, rýchlo nevybledol a netvorili sa chrasty, musíte si prvé tri týždne rany poctivo natierať špeciálnymi masťami urýchľujúcimi hojenie. V lete veľký pozor na slnko, krémujte sa prípravkami s UV filtrom. Vyhýbajte sa kúpaniu, predovšetkým v mori. Ak sa o tetovačku od začiatku budete starať, vydrží vám aj desať rokov,“ radí Maťo.

Dôležité je aj to, aké farby tetovač používa. Na trhu ponúkajú obrovské množstvo pigmentov, od najlacnejších až po drahé, ale kvalitné. „Vyberajte si len tie, čo majú atest,“ odporúča doktorka Hasová. ■

Adriana FÁBRYOVÁ

NAOZAJ NA CELÝ ŽIVOT!

Čím viac ľudí si dáva pokresliť telo, tým viac sa ich chce neskôr neželaného či neaktuálneho obrázka zbaviť. Žiaľ, také jednoduché to nie je. Tetovanie odstraňuje dermatológ rôznymi typmi laserov v miestnom znečulivenej. Ich voľba závisí od použitého pigmentu a hĺbky tetovania. Najlepšie mizne tmavomodré, modré a čierne tetovanie, horšie červené, zelené a žlté. Problematické sú vzory na väčších plochách kože a staré motívy prekryté novým tetovaním.

„Na povrchové obrázky stačí zbrusovací laser, hlbšie a mnohofarebné treba odstraňovať na viackrát. Novinkou je Q switched laser, no u nás s ním zatiaľ nikto nepracuje. V Čechách a na Morave ho už kolegovia úspešne používajú,“ tvrdí dermatologička MUDr. Iveta Hasová. Neželaný obrázok sa dá nielen zbrúsiť, ale aj chirurgicky odstrániť. Pozor, aj s kožou: „Tetovaz vyrežeme naraz v miestnom znečulivenej. Ak ide o väčšie ložiská, klient musí prísť na zákrok viackrát. Niekedy

nahrádzame odobranú kožu transplantátmi. Vždy však za cenu jaziev,“ upozorňuje plastický chirurg MUDr. Jozef Fábry, ktorý sa s adeptmi na odstránenie tetovaz stretáva často. „Vopred si rozmyslite, či vám to za to stojí.“

RUKY PREČ OD ČIERNEJ HENY

Hena sa stala hitom, keď sa Madonna v klippe Frozen objavila s orientálnymi ornamentmi na rukách. Zatiaľ čo pri permanentnom tetovaní sa farba ihlou vpicháva pod pokožku, pri dočasnom sa hena na ňu len nanáša a do mesiaca zmizne.

ABY STE NEOLUTOVALI

Rozmýšľate o trendovej tetovačke? Buďte opatrní

- Vyhýbajte sa pouličným umelcom ponúkajúcim „black hena tattoo“.
- Navštívte profesionálne tetovacie štúdio, ktoré má atesty na farby, certifikát o hygienickej kontrole a používa jednorazové a sterilné materiály.
- Uvedomte si, že tetovanie je na celý život. Vekom starneme a priberáme, koža ovísa, obrázok na nej vybledne a deformuje sa.
- Odstránenie tetovaz je zväčša komplikovanejšie, náročnejšie na čas a drahšie ako samotné tetovanie. Neexistuje stopercentne účinná metóda. Po zákrokoch môžu ostať na koži depigmentované ložiská, biele linky alebo jazvy.